

**Posudek oponenta na kvalifikační práci
Mgr. Marko Havaše
„Význam viktimologie pro prevenci kriminality“**

Předložená kvalifikační práce je přehledně a logicky členěna do úvodu, šesti kapitol a závěru. Okruh použité literatury a dalších pramenů je velmi obsáhlý, určitě přiměřený zvolenému tématu, a zahrnuje i velkou řadu prací zahraničních autorů. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Po formální stránce splňuje předložená práce všechny požadavky na ni kladené.

Autor si za téma své práce zvolil problematiku, která nebývá častým tématem kvalifikačních prací. Je tomu tak zejména proto, protože se jedná o problematiku stojící poněkud mimo obecný základ právnického vzdělání, takže vyžaduje v nemalém rozsahu vlastní samostudium odborné literatury zájemcem, vesměs obecně kriminologicky orientovaným, jejíž těžiště je navíc především v pracích zahraničních autorů. Zmínit lze i multidisciplinární povahu tohoto tématu. Z tohoto hlediska se proto jedná o téma aktuální, otevřené dalším výzkumům, jehož zpracování je nepochybně účelné a přínosné.

Analyticko-syntetická metoda a zčásti též metoda komparace, které autor ve své práci použil, plně odpovídají zaměření práce a vytyčeným cílům.

Po úvodním nastínění cílů a zaměření práce se autor v prvních dvou kapitolách věnuje základním pojmům, zejména pojmu kriminality, její struktuře a dynamice a roli kriminologie. S autorem třeba souhlasit, že juristické pojetí kriminality, jakkoliv exaktní, je z hlediska zejména preventivních aktivit příliš úzké.

Funkce kriminologie i další klíčové pojmy jsou vymezeny správně. Nástin základních preventivních institutů, včetně jednotlivých forem, obsahového zaměření a úrovně preventivních aktivit, je plně funkční. Záslužně je v této souvislosti věnována pozornost prevenci viktimologické. Poměrně zdařilé je vymezení limitů prevence, snižujících její efektivitu.

Výstižné je vymezení pojmu viktimologie a jejího předmětu. Dobře je zejména zpracovaný proces postupného „vydělávání“ viktimologie z kriminologie, a to s akcentem na vymezení společných znaků a současně specifík viktimologické nauky. Tento proces je pak dokumentován přehledem názorů jejích čelných představitelů na předmět a funkci „vědy o oběti trestného činu“, a to z vývojového pohledu.

Patrným jádrem práce jsou kapitoly čtvrtá a pátá, věnované oběti kriminality. Přehledně jsou zpracované partie o formálním i obsahovém vztahu institutů oběti a poškozeného, jakož i vztahu institutů oběti a zvláště zranitelné oběti. Kladně třeba hodnotit, že autor při dostatečně ilustrativním rozboru různých typologií oběti jednotlivé kategorizace kriticky hodnotí a vyjadřuje k nim vlastní stanovisko. Důvodně je upozorňováno na nebezpečí sekundární viktimizace při necitlivě vedeném trestním řízení. Výstižně je zpracována partie o faktorech, které ovlivňují rozhodování se o poskytnutí pomoci. Akceptovat třeba rovněž úvahy o významu uplatňování principů restorativní justice pro vyrovnání se oběti s trestným činem.

Poslední kapitola práce se pak zabývá problematikou domácího násilí z hlediska viktimologického pohledu na vybraný konkrétní negativní sociální fenomén. Závěr práce pak stručně shrnuje základní teze, ke kterým autor ve své práci dospěl.

Celkově lze předloženou kvalifikační práci hodnotit jako zdařilou. Autor prokázal skutečně velmi hlubokou znalost zvolené problematiky na základě zpracování velké řady literárních zdrojů, včetně širokého okruhu pramenů zahraničních. Vyzdvihnout třeba především skutečnost, že teoretické základy pro zpracování dané problematiky, poskytnuté ve standardní výuce, byly velmi úzké, takže prakticky veškerá tíha při získávání podkladů ležela na autorovi. S literárními prameny pak autor pracuje velmi citlivě a zcela funkčně. Zdůraznit třeba též jeho kritický přístup k analyzovaným pramenům a snahu po vyjádření vlastních názorů a stanovisek. V neposlední řadě třeba kladně hodnotit kvalitní jazykový projev autora a schopnost formulovat názory jasně a srozumitelně.

Předložená diplomová práce po formální i po obsahové stránce podle mého názoru splňuje požadavky kladené na rigorózní práci, a proto ji doporučuji jako rigorózní práci uzнат.

V Praze dne 30.1.2021

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent